

Guia d'acollida

PIR

2025

Maig de 2025

www.parcdesalutmar.cat

Índex

- 1. Benvinguda**3
- 2. L'Institut de Salut Mental** 4
 - 2.1. Ubicació4
 - 2.2. Centres4
 - 2.3. Línies assistencials10
- 3. Organigrama**Error! No s'ha definit el marcador.
- 4. Qui som (STAFF)**11
 - 4.1. Direcció11
 - 4.2. Atenció Comunitària i Programes Especials11
 - 4.3. Atenció Hospitalària13
 - 4.4. Atenció a les Addiccions13
 - 4.5. Atenció a Trastorns Cognitius i Psicogeriatria13
 - 4.6. Atenció a la Rehabilitació psiquiàtrica13
 - 4.7. Especialistes en Formació14
- 5. Tipus d'activitat assistencial i docent**15
 - 5.1. Activitat Assistencial15
 - 5.2. Activitat Docent17
- 6. El pla de formació**21
 - 6.1. Les rotacions21
 - 6.2. Objectius específics de les rotacionsError! No s'ha definit el marcador.
 - 6.3 L'Atenció Continuada38
 - 6.4. Criteris d'avaluació dels residents40
 - 6.5. Revisió de les qualificacions41
- 7. Aspectes generals:**42
 - 7.1. Horari42
 - 7.2. Dies lliure disposició (LD)/vacances42
 - 7.3. Institut de Salut Mental de l'Hospital del Mar42
 - 7.4. Centres Assistencials Dr. Emili Mira i López (CAEMIL)43
- 8. Bibliografia recomanada**44
- 9. Annexes:**54
 - 9.1. Informe d'avaluació de rotació54
 - 9.2. Informe avaluació tutor anual56

1. Benvinguda

Benvinguts/des a l'Institut de Salut Mental del Hospital del Mar.

En aquest document, adreçat a aquells qui arribeu de nou, intentem oferir-vos ajuda per facilitar-vos la feina i la formació durant el període de residència que acabeu d'iniciar amb nosaltres. Trobareu informació detallada sobre l'Institut i complementària a la que us aporta la Guia d'Acollida del resident que elabora la Comissió de Docència dels Hospitals del Parc de Salut Mar, de caràcter més general i comú. A més a més d'aquesta guia d'acollida, al iniciar la residència us donarem la GIFT (guia individual formació) i el document amb els nivells de supervisió.

Esperem que els propers anys de convivència amb nosaltres siguin molt fructífers en la vostra formació. L'etapa PIR és curta i teniu l'obligació d'aprofitar-la al màxim.

Ben cordialment,

Tutores PIR de l'Institut de Salut Mental

Una abraçada,

2. L'Institut de Salut Mental (ISM) de l'Hospital del Mar

Actua en l'àmbit territorial de la Regió Metropolitana de Barcelona i focalitza la seva activitat majoritàriament en l'Àrea de Barcelona Litoral Mar i en els Sectors Sanitaris del Barcelonès Nord (Santa Coloma de Gramenet, Badalona i Sant Adrià del Besòs) i Baix Maresme (Montgat, Tiana). La població del territori de referència es situa al voltant dels 700.000 habitants.

L'Institut (ISM) té com a objectius l'atenció clínica, el diagnòstic i el tractament, de manera personalitzada, eficaç, eficient i segura, de les persones de les comunitats de referència que pateixen trastorns psiquiàtrics (incloent-hi les addiccions) o que es situen en risc identificable de patir-ne, incorporant-hi, també, el pronòstic i el curs de la malaltia com a eines de gestió clínica.

2.1. Ubicació

L'ISM està conformat per diferents centres i dispositius assistencials del Hospital del Mar:

- Hospital del Mar.
- Centre Assistencial Dr. Emili Mira.
- Centre Fòrum Hospital del Mar.
- Centres de Salut Mental d'Adults (CSMA), infantils i juvenils (CSMIJ) i d'addiccions (CAS).
- Hospital de Dia Infanto-Juvenil Litoral Mar.

2.2. Centres

Hospital del Mar

Passeig Marítim, 25-29, 08003 Barcelona. Telèfon 932 483 175

- Unitat de Desintoxicació Hospitalària (UH 07)
- Consultes Externes de Psiquiatria
- Unitat Funcional d'Obesitat Mòrbida i Cirurgia Bariàtrica
- Unitat de Salut Mental Perinatal
- TECs / Tractaments biològics
- Unitat d'Hospitalització Domiciliària de Psiquiatria (HAD)
- Urgències Generals i de Psiquiatria
- Psiquiatria d'Enllaç i d'Interconsulta

- CAS Barceloneta

La Unitat de **Desintoxicació Hospitalària**, situada a la planta baixa, es compon de 5 llits. La secretaria, els despatxos de Direcció i una sala de reunió es troben ubicats a l'altell situat sobre aquesta unitat d'hospitalització.

Els despatxos de visita de **Consultes Externes** (CCEE), de l'ambulatori d'Unitat de Crisi i de la Unitat de Salut Perinatal es troben en CCEE de l'Hospital del Mar, en Galeries.

la **Unitat de tractaments biològics**, situada a la planta -2, s'aplica tractament amb TEC a pacients, tant ingressats com ambulatoris, amb la col·laboració del Servei d'Anestèsia, i altres tractaments farmacològics que requereixin observació d'Infermeria.

A Galeries també està ubicat el **CAS Barceloneta**, unitat d'atenció ambulatoria de pacients amb trastorns addictius, que dona cobertura a l'àrea bàsica de la Barceloneta.

Les **urgències psiquiàtriques** formen part del Servei d'Urgències comú de l'Hospital i disposen de 4 boxs i de dos despatxos mèdics.

L'activitat d'**interconsulta de Psiquiatria i Addiccions** es desplega diàriament a l'hospitalització i hi ha programes de psiquiatria d'enllaç ambulatoris amb la Unitat del Dolor, Cirurgia bariàtrica, Oncologia, Epilèpsia resistent i interconsulta amb altres serveis hospitalaris.

La **biblioteca del Campus Universitari Mar** està situada al carrer Dr. Aiguader, 80. Telèfon 933163535.

A la biblioteca trobareu una col·lecció bibliogràfica de biomedicina, actualitzada i en diferents formats: llibres, publicacions en sèrie, DVD i d'altres:

- Recursos en format paper: tot al vostre abast, de lliure accés i referenciats al Catàleg de la Biblioteca de la UPF-UAB.
- Recursos electrònics:
 - × Recursos electrònics del Parc de Salut Mar: accessibles des de les instal·lacions de la Biblioteca i des dels ordinadors connectats a la xarxa informàtica del Hospital del Mar, mitjançant el Catàleg de revistes del Hospital del Mar (C17).
 - × Recursos electrònics de la UAB i de la UPF: accessibles des de les instal·lacions de la Biblioteca.

L'horari és de dilluns a divendres no festius, de 08:00 a 21:00 hores.

La cafeteria menjador està situada a la planta baixa i està oberta de 07:15 a 23:30 hores.

Centre Assistencial Dr. Emili Mira

Prat de la Riba, 171, 08921 Santa Coloma de Gramenet. Telèfon 934 628 900

- **Unitat d'Hospitalització d'Aguts** amb 42 llits, dividida en dues plantes (H2 i H6). Actualment hi ha dues unitats d'hospitalització d'aguts diferenciades als CAEM de manera que els pacients que requereixen un ingrés psiquiàtric breu són assignats a una o altra unitat en funció de la gravetat dels símptomes, i/o, la necessitat de cures.
 - × Unitat **Semioberta d'aguts (24 llits)**: ofereix atenció al pacient en el moment psicopatològic en què necessita unes cures més intensives per presentar una psicopatologia més greu, amb risc de conductes disruptives. Es tracta d'una unitat de porta tancada amb horaris preestablerts de sortides i de visites, així com d'activitats terapèutiques proposades.
 - × **Unitat Oberta d'aguts (18 llits)**: ofereix atenció a pacients que ja han superat/millorat la situació de risc, o bé aquells en què la seva situació psicopatològica no requereix de mesures tan intensives. En aquesta unitat els pacients poden entrar i sortir lliurement en un horari ampli preestablert. D'aquesta manera, de 9:30 a 19:45 h les portes de la unitat romanen obertes, a excepció de l'hora del dinar (de 13:00 a 14:30 h). El pacient ha d'avisar als professionals d'infermeria sempre que marxen i tornen per tal de saber en tot moment qui està i qui no està a la unitat.
- Unitat de **Patologia Dual** (H5), amb 13 llits.
- **Hospital de Dia** de Salut Mental de Santa Coloma. Disposa de 25 places.
- Unitat d'Hospitalització de **Subaguts** (H1), amb 19 llits.
- Unitats d'**Alta Dependència i llarga estada** Psiquiàtrica, amb 154 llits.
- Centre de **Rehabilitació Comunitària**, amb 24 places.
- **Llar residència Núria**, amb 30 places.
- **Mitjana Estada Psicogeriàtrica**, amb 40 llits.
- **Llarga Estada Psicogeriàtrica**, amb 40 llits de llarga estada.
- **Unitat d'Hospitalització Domiciliària** de Psiquiatria.
- **Hospital de Dia Psicogeriatria**, amb 30 places.
- **EAIA**, Equip d'Atenció Integral Ambulatòria.

- **CAS** Santa Coloma de Gramenet

En el marc de la **Unitat Integrada de Psiquiatria d'Adults de l'Hospital Germans Trias i Pujol i el Centre Assistencial Dr. Emili Mira** l'atenció de les urgències psiquiàtriques dels pacients del Barcelonès Nord es du a terme a l'Hospital Germans Trias i Pujol. El 08 de febrer de 2018 es va signar, a través del Departament de Salut, un acord de col·laboració docent amb l'Hospital Germans Trias i Pujol, de manera que els MIR de Psiquiatria de l'INS realitzen un 50% de les seves guàrdies en aquest hospital.

Centre Fòrum Hospital del Mar

Llull, 410, 08019 Barcelona. Telèfon 933 268 500

- Unitat de **Aguts (planta 5ª)**
- Unitat de **Subaguts (planta 4ª)**
- Ambulatori d'Unitat de Crisi i Primers episodis psicòtics
- Unitat d'**Alta Dependència** Psiquiàtrica.
- Unitat de **Patologia Dual**.
- **Hospital de Dia**.
- **CSMA** Sant Martí Sud.
- **CAS** Fòrum – Sant Martí.
- **Sala de Reducció de Danys**.
- EMSE
- Unitat ansietat
- CCEE Psiquiatria

El Centre Fòrum acull atenció hospitalària, sociosanitària i serveis d'atenció a la salut mental i les addiccions.

A la cinquena planta disposa de 28 llits d'hospitalització de aguts.

A la quarta planta disposa de 20 llits d'hospitalització de malalts psiquiàtrics subaguts, 10 llits d'Alta Dependència Psiquiàtrica i, de forma independent, 11 llits de Patologia Dual i un Hospital de Dia, amb 12 places.

El centre disposa de cafeteria.

Els despatxos de Direcció es troben a la primera planta.

Centre d'Atenció i Seguiment (CAS) Fòrum - Sant Martí, al qual s'accedeix per una entrada independent al carrer Llull.

Centre de Salut Mental d'Adults Sant Martí Sud, situat a la planta baixa del Centre Fòrum i amb entrada des d'Admissions.

Consultes externes de Programes especials (Programa PAE-TPI, Programa TLP, programa PAIGUM d'atenció a Guàrdia Urbana, etc), situats en despatxos de la planta baixa.

Equip de l'**EMSE**: els mateixos professionals de l'equip EMSE atenen la Unitat d'Hospitalització Domiciliària de Psiquiatria.

L'activitat de la **Unitat d'Ansietat** es desenvolupa al C Fòrum.

Centres de Salut Mental d'adults (CSMA), infanto-juvenils (CSMIJ) i addiccions (CAS)

Centre de Salut Mental d'adults de Sant Martí Sud. Centre Fòrum Hospital del Mar. Carrer Llull, 410, 08019 Barcelona, telèfon 933 268 508. El Centre de Salut Mental disposa de despatxos mèdics, d'infermeria, sala de reunions i grups i sala d'espera per a pacients. Disposava d'un Pla de Serveis individualitzats (PSI).

Centre de Salut Mental d'adults Sant Martí Nord. Carrer Concili de Trento, 25, 08018 Barcelona, telèfon 933 037 350. Disposava de despatxos mèdics, d'infermeria, sala de reunions i grups i sala d'espera per a pacients. Està integrat a l'ABS El Clot.

Centre de Salut Mental d'adults La Mina. Pl. Maria Àngels Rosell Simplicio, 1, 3r, 08930 Sant Adrià del Besòs, telèfon 933 812 846. Disposava de despatxos mèdics, d'infermeria, sala de reunions i grups i sala d'espera per a pacients. Està integrat a l'ABS La Mina.

Centre de Salut Mental d'adults Santa Coloma de Gramenet. Carrer Irlanda, 79, 08922 Santa Coloma de Gramenet, telèfon 934 665 700. Disposava de despatxos mèdics, d'infermeria, sala de reunions i grups i sala d'espera per a pacients. Disposava d'un PSI.

Centre de Rehabilitació. Provisionalment instal·lat al Centre Cívic del Fondo, carrer Wagner, 19, 08923 Santa Coloma de Gramenet, telèfon 933 92 84 63.

Centre de Salut Mental infantil i juvenil de Sant Martí Sud-Nord. Carrer Ramón Turró, 337-339, 08019 Barcelona, telèfon 934 465 706.

Centre de Salut Mental infantil i juvenil de Ciutat Vella. Av. de les Drassanes, 17, 08001 Barcelona, telèfon 932 958 671.

Centre de Salut Mental infantil i juvenil de La Mina. Pl. Maria Àngels Rosell Simplicio, 1, 3r, 08930 Sant Adrià del Besòs, telèfon 933 812 846.

CAS Barceloneta. Hospital del Mar. Passeig Marítim, 25-29, 08003 Barcelona, telèfon 932 483 107. El CAS està situat a la UH08 de l'Hospital del Mar. Consta de despatxos mèdics i d'infermeria, una sala per a grups i la zona de dispensació de metadona.

CAS Extracta-La Mina. Carrer del Mar, s/n, 08930 Sant Adrià del Besòs, telèfon 933 812 240. Integrat a l'ABS La Mina.

CAS Fòrum. Carrer Llull, 410, 08019 Barcelona, telèfon 933 268 561. Integrat a l'edifici del Centre Fòrum. Disposa de sala de consum.

CAS Santa Coloma de Gramenet, situat al Centre Dr. Emili Mira, Prat de la riba, 171, 08921 Santa Coloma de Gramenet, telèfon 934 628 916.

Centre de reducció de danys REDAN La Mina, Avinguda Manuel Fernández Márquez, s/núm. (davant núm. 45), telèfon 93 462 48 11.

Hospital de Dia Infantojuvenil

Hospital de Dia Infantojuvenil Litoral Mar (15 places). Davant del Portal Nou, s/núm. 08003 Barcelona, telèfon 933 105 506. L'hospital disposa de despatxos mèdics, d'infermeria, sala de reunions, sala d'educació i sala d'espera per a pacients.

2.3. Línies assistencials

En aquest moment l'estructura de l'assistència de l'Institut està dividida en 5 línies principals d'atenció:

- × **2.3.1. Procés d'Atenció Hospitalària (Urgències i Aguts)**
- × **2.3.2. Procés d'Atenció a les Addiccions**
- × **2.3.3. Procés d'Atenció Comunitària i Programes Especials**
- × **2.3.4. Procés d'Atenció a la Rehabilitació Psiquiàtrica**
- × **2.3.5. Procés d'Atenció als trastorns cognitius i Psicogeriatria**

4. Qui som (STAFF)

4.1. Direcció

L'Institut depèn de la Gerència del Parc de Salut Mar. La Comissió de Direcció de l'ISM està presidida pel director de l'Institut.

- × *Director (actualment director mèdic del H Mar):* Víctor Pérez Sola
- × *Director emèrit de Docència i Recerca:* Antonio Bulbena Vilarrasa
- × *Directora d'Infermeria:* Marta Anguera
- × *Director del procés d'Atenció a la Rehabilitació psiquiàtrica:* Joan Ramon Fortuny Olivé
- × *Director del procés d'Atenció Comunitària i Programes Especials (i actualment adjunt a la direcció):* Luis Miguel Martín López
- × *Adjunt a la Direcció del procés d'Atenció Comunitària i Programes Especials:* Santiago Batlle Vila
- × *Directora del procés d'Atenció Hospitalària - Urgències i Aguts (i actualment adjunta a la direcció):* Purificación Salgado Serrano
- × *Directora del procés d'Atenció a les Addiccions:* Francina Fonseca Casals
- × *Directora del procés d'Atenció als Trastorns Cognitius i Psicogeriatria:* Dolors López Villegas
- × *Coordinador administratiu:* Juan Pulido Rodríguez
- × *Secretària tècnica:* Maite Ruiz Carrasco

4.2. Atenció Comunitària i Programes Especials

Centre Fòrum	Amann Benedikt	Psiquiatre	Hospital de Dia
	Carme Masferrer	Psicòloga clínica	Hospital de Dia
Centre Assistencial Dr. Emili Mira	Olivia Orejas	Psiquiatre	Hospital de Dia
	Josep Martí	Psiquiatre	Hospital de Dia
	Roser Cirici	Psicòloga clínica	Hospital de Dia
	Carmen Sánchez	Psicòloga clínica	Hospital de Dia- TLP

Hospital de Dia Infantojuvenil	Iziar Ezquiaga	Psiquiatra
Litoral Mar	Anna Vilar	Psicòloga clínica
	Anna Maria Rodríguez	Psicòloga clínica
CSMA Sant Martí Sud	Iñaki Castro	Psiquiatre/Coordinador
	Montserrat Vila	Psicòloga clínica
	Xènia Lara	Psicòloga clínica
	Maria Polo	Psicòloga clínica
	Joana Kyra	Psicòloga clínica
CSMA Sant Martí Nord	Estanislao Mur	Psiquiatre/Coordinador
	Judith Tortosa	Psicòloga clínica
	Olivia Garcia	Psicòloga clínica
CSMA-CSMIJ La Mina	Begoña Villoria	Psicòloga clínica
	Esther Baeza	Psicòloga clínica
	Montserrat Vila	Psicòloga clínica
CSMIJ Ciutat Vella	Santiago Batlle	Adjunt de direcció Psicòleg clínic
	Isabel Gómez	Psicòloga clínica
CSMA Santa Coloma de Gramenet	Luis Miguel Martín	Psiquiatra/Coordinador
	Natalia Valbuena	Psicòloga clínica
	Andrea Irimia	Psicòloga clínica
	Rosalía Díaz	Psicòloga clínica
	Irina Rodríguez	Psicòloga clínica
CSMIJ Sant Martí Sud-Nord	Santiago Batlle	Adjunt a la Direcció
	Laura Díaz	Psicòloga clínica
	Esther Baeza	Psicòloga clínica
	Ana Salvador	Psicòloga clínica
	Anna Massó	Psicòloga clínica
	Anna Rodríguez	Psicòloga clínica
ASSIR	Sonia Garcia	Psicòloga
	Susanna Garcia	Psicòloga clínica
	Marta de Gracia	Psicòloga clínica
	Margarita Barranco	Psicòloga clínica
	Momo Astals	Psicòloga clínica
	Anna Segura	Psicòloga

4.3. Atenció Hospitalària

Centre-Forum/Hospital del Mar		Psiquiatra i referent
	Teresa Legido	Psicòloga clínica
Equip EMSE	Jacobo Chamorro	Psicòleg clínic
Equip UDA	Jacobo Chamorro	Psicòleg clínic
Centre Assistencial Dr. Emili Mira	Maite Campillo	Psiquiatra
	Irina Rodríguez	Psicòloga clínica

4.4. Atenció a les Addiccions

Hospital del Mar	Francina Fonseca	Directora procés addiccions
UPD Centre Fòrum		
UPD Centre Assistencial Dr. Emili Mira		
CAS Barceloneta	Francina Fonseca	Direcció
	Silvia Martínez	Psicòleg
CAS Extracta La Mina	Valentín López	Psicòleg
CAS Fòrum	Claudio Castillo	Psiquiatre i referent
	Silvia Martínez	Psicòleg
CAS Santa Coloma de Gramenet	Lina Oviedo	Psiquiatra i referent
	Valentín López	Psicòleg

4.5. Atenció a Trastorns Cognitius i Psicogeriatría

Centre Assistencial Dr. Emili Mira		
	Josep Deví	Psicòleg Clínic

4.6. Atenció a la Rehabilitació psiquiàtrica

Centre Assistencial Dr. Emili Mira	Cristina Macías	Psicòloga clínica
Centre Fòrum /HD i subaguts	Benedikt Amann	Psiquiatre
	Carme Masferrer	Psicòloga clínica

4.7. Psicòlegs Especialistes en Formació

PIR 4	Carla Rodríguez Violeta Llonch Elena Aleixandre Nerea Sampayo	PIR 3	Nerea García Patricia Castaño Alba Monfill Cristina Castaño
PIR 2	Anahid Iskendenian Adam García María Sampedro Marina Alarcón	PIR 1	Elena Bartoli Raúl Rodríguez Iris Polo Javier Martínez

5. Tipus d'activitat assistencial i docent

5.1. Activitat Assistencial

Les **Unitats d'Hospitalització de l'Hospital del Mar**, del **Centre-Fòrum** i del **Centre Dr. Emili Mira** són unitats d'hospitalització de malalts psiquiàtrics aguts. Les principals patologies que tracten són: trastorn esquizofrènic, trastorns afectius (bipolar o depressió unipolar), d'altres trastorns psicòtics, trastorns psiquiàtrics derivats de l'abús de substàncies i trastorns de la personalitat en situació de crisi. A les Unitats de Patologia Dual s'atenen els pacients amb comorbiditat d'abús-dependència de tòxics i trastorn mental descompensat. A les **Unitats d'Hospitalització de l'Hospital del Mar** es poden veure, com a tret diferencial, algunes patologies associades o relacionades amb malalties orgàniques, alhora que es desenvolupa la interconsulta a l'hospital general, repartida entre interconsulta d'addiccions i interconsulta de psiquiatria general.

Les **Unitats d'Hospitalització a Domicili de Psiquiatria (HAD)** són un dispositiu adreçat a aquells pacients amb Trastorn Mental Sever de la zona litoral de la ciutat de Barcelona (Ciutat Vella i Sant Martí) i Santa Coloma de Gramenet, que presenten una situació que sobrepasa les possibilitats d'atenció ambulatoria i com alternativa a l'hospitalització convencional. Els objectius són: disminuir els ingressos dels CSMA, escurçar el temps d'ingrés en la unitat d'aguts i possibilitar el tractament a aquells pacients que no es poden desplaçar a la unitat d'aguts. La Unitat d'Hospitalització Domiciliària de Psiquiatria consta de tres equips i dona cobertura als pacients tots els dies de la setmana.

A l'**Hospital del Mar** hi ha assistència a **Urgències**. Les visites a Urgències són continuades (24h) i les visites a les plantes d'hospitalització són també diàries i es realitzen durant el matí. S'intenta acabar la visita als malalts hospitalitzats abans de les 13:00 hores per donar temps a Farmàcia a introduir els canvis en les pautes farmacològiques. Des de les 11:30 hores en endavant es realitza la major part de l'activitat ambulatoria (pacients en seguiment o atenció a familiars de malalts hospitalitzats).

Amb la creació de la **Unitat Integrada de Psiquiatria d'Adults de l'Hospital Germans Trias i Pujol i el Centre Dr. Emili Mira** l'atenció de les urgències psiquiàtriques es du a terme en el marc de l' Hospital General.

Les **Consultes Externes (CCEE)** tenen un vessant general, molt lligat a activitats d'interconsulta de malalts complexos (visitats a més d'un servei), amb alguns programes especials (oncologia, epilèpsia, obesitat mòrbida, psiquiatria perinatal).

Els **Centres de Salut Mental d'adults (CSMA)** donen serveis d'atenció especialitzada i de suport a l'atenció primària als pacients majors de 18 anys. El seu funcionament és el d'un recurs ambulatori en Atenció Primària en salut mental de tipus comunitari, amb visites a pacients (primeres visites i successives), alhora que manté un contacte directe i de suport a l'Atenció Primària de medicina general (ABS i metges de família). Els CSMA mantenen un programa d'atenció a TMS (Trastorn Mental Sever) i alguns d'ells disposen del programa PSI (Pla de Serveis Individualitzats).

Els **Centres de Salut Mental infantils i juvenils (CSMIJ)** són el recurs d'Atenció Primària en salut mental de tipus comunitari en el cas dels nens o dels adolescents. Els CSMIJ donen serveis d'atenció especialitzada i de suport a l'Atenció Primària a pacients menors de 18 anys. L'atenció es realitza dins de la comunitat, tenint en compte tots els aspectes preventius, educatius, diagnòstics, de tractament i rehabilitadors, i en coordinació i suport amb els equipaments comunitaris.

L'**Hospital de Dia Infantojuvenil Litoral Mar** és una Unitat d'Hospitalització parcial integrada a la Xarxa de Salut Mental d'utilització pública del Servei Català de la Salut, dirigida a la població de 8 a 18 anys amb trastorns mentals i de conducta. Està orientada a tractar alteracions psicopatològiques greus, alteracions de la conducta o condicions que, per la seva complexitat clínica, presenten desadaptacions importants difícilment abordables des de l'Atenció Primària de Salut o des dels Centres de Salut Mental, per requerir d'una Intervenció intensiva i pluridimensional sense perdre el contacte amb l'entorn familiar i social. L'Hospital de Dia està format per un equip multidisciplinari de psiquiatre, psicòleg clínic, infermeria especialitzada, auxiliar de clínica i educador socials.

La **Unitat de Desintoxicació** ingressa, de forma programada, addictes a diverses substàncies, aplicant els protocols de desintoxicació pertinents. Es tracta, doncs, d'una unitat de curta estada.

Als **CAS** es fa el seguiment ambulatori d'aquells malalts amb problemes d'addicció a substàncies. Són centres d'atenció i seguiment que ofereixen tractament ambulatori especialitzat als drogodependents. Els CAS estan integrats per equips de professionals de diverses disciplines (metges, psicòlegs, treballadors socials, educadors socials, diplomats en infermeria, etc.). Poden oferir diferents modalitats de tractament: tractaments lliures de drogues, programes de manteniment amb agonistes opiacis, programes de manteniment amb antagonistes, etc.

L'**EMSE** (Equip Multidisciplinari de Suport Especialitzat) és un recurs d'atenció domiciliària, amb un equip de psiquiatre-infermer. És una eina a disposició de la xarxa assistencial per tal de facilitar

l'adherència i la vinculació al tractament d'alguns pacients greus i de donar suport a les famílies. Els mateixos professionals de l'equip EMSE atenen la **Unitat d'Hospitalització Domiciliària de Psiquiatria**.

La **Unitat d'Ansietat** és un recurs ambulatori de tractament de persones amb trastorns d'ansietat, format per un equip de psiquiatre, psicòleg i infermera. És una unitat especialitzada suprasectorial a disposició de la xarxa assistencial.

Els **Hospitals de Dia** atenen, de forma activa i integrada, pacients afectats d'un trastorn mental greu que necessiten un abordatge intensiu, durant un període de temps limitat, per tal d'estabilitzar el seu estat psicopatològic i millorar la seva qualitat de vida. L'objectiu és promoure la reinserció social, familiar i laboral i vincular la persona al seu recurs assistencial habitual.

Les **Unitats de Rehabilitació** tenen l'objectiu de prevenir el deteriorament, mantenir i millorar les habilitats individuals i la funcionalitat en pacients afectats de trastorns mentals greus, mitjançant programes individualitzats que impliquen el pacient, la família i els recursos comunitaris amb perspectiva de rehabilitació i de reinserció a la comunitat.

El **Programa ASSIR** té per objectiu l'abordatge psicològic dels trastorns relacionats amb la salut sexual i reproductiva. Està ubicat a 9 CAPs (Numància, Manso, Pare Claret, Vila Olímpica, Drassanes, La Mina, Ramón Turró, Nou Barris i Sant Andreu) i cobreix tota l'àrea metropolitana de Barcelona.

5.2. Activitat Docent

Sessions-Reunions

- × Sessió clínica setmanal, dijous 08:00h, es fa per TEAMS (sessions generals de l'ISM).

Centre Fòrum

- × Sessió diària d'incidències de la guàrdia i d'ingressos, 08:10h (Canvi de Guàrdia per Teams).
- × Reunions Hospital de Dia, dimecres 14:00h, sala Hospital de Dia.

Hospital del Mar/Centre Fòrum/CAEM

- × Sessió diària d'incidències de la guàrdia i d'ingressos, 08:10h (Canvi de Guàrdia per Teams).
- × Dia docent mes: un dimarts al mes de 8h a 17h. En aquest espai es porten a terme sessions bibliogràfiques, sessions de casos clínics, seminaris teòrics de temes diversos, rol playing,

incidents crítics.... Es realitzen a les aules del campus Mar UAB-UPF a l'edifici de l'Hospital del Mar, al CAEM o al Centre Fòrum. Prèviament s'envia el programa del dia.

CSMA Sant Martí Sud

- × Sessió clínica setmanal, dilluns 8:30h. Reunió equip setmanal.

Addiccions

- × Sessió setmanal, dimecres de 14:00 a 15:00h, per revisió de primeres visites i programes assistencials (CAS Barceloneta).
- × Sessió setmanal, dilluns de 14:00 a 15:00h, per a revisió d'ingressos i de pacients (UHD).
- × Sessió dimarts de 8:00 a 9:00h, conjunta de tots els dispositius d'Addiccions (bibliogràfica, científica).
- × Sessió setmanal, dijous de 14:00 a 15:00h, per revisió de primeres visites i programes assistencials (CAS La Mina).

Centre Dr. Emili Mira

- × Sessió clínica setmanal, els dijous 08:00h, de forma alterna amb l'Hospital del Mar,
- × (sessions generals).
- × Sessió diària d'incidències de la guàrdia i d'ingressos a les 8.15h.

Activitat formativa i docent:

Sessions per a residents

- × Programa Formatiu per a PIR (Programa Transversal Comú, organitzat per la Comissió Docència del H MAR), vegeu la Guia general. HI ha cursos d'assistència obligatòria, altres són opcionals. Reviseu bé quins us pertoca fer cada any de residència, si no, es realitzen penalitzen a l'avaluació anual del resident.
- × Sessions docents INS per a residents de salut mental: sessions clíniques i bibliogràfiques que es porten a terme els dimarts de 14h a 17 h a les aules del campus Mar UAB-UPF/ONLINE via TEAMS
- × Docència, Grup de Recerca (PRBB).
- × PIR 1: TEC Seminaris de Psicofarmacologia, Introducció a la xarxa de Salut Mental.
- × PIR 2: Revisions sistemàtiques, conceptes legals en l'atenció a la Salut Mental.

- × Curs per a residents de salut mental coordinat per la Direcció General d'Ordenació de les Professions Sanitàries. A l'inici del curs es fan els tallers de psicopatologia, habilitats comunicatives i entrevista motivacional en format presencial. Les tres societats de salut mental (Societat Catalana d'Especialistes en Psicologia Clínica (SCEPC), Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental i l'Associació Catalana d'Infermeria) són les que organitzen el contingut del curs. El curs està organitzat conjuntament amb les Unitats docents de Psiquiatria i de Salut Mental. Les classes es duen a terme un dimecres al mes de 8.30h a 18h. El calendari es proporciona a l'inici de cada curs. Us el proporcionarem al començar la residència.
- × La SCEPC organitza també unes sessions clíniques trimensuals amb els PIR de totes les Unitats docents catalanes a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques (quart dimecres de cada mes a les 19:30h). Es proposa un tema i s'exposen casos clínics i revisions per a il·lustrar-lo, amb la presència d'un moderador i una discussió d'experts en el tema que es tracta.
- × També, des de la SCEPC, s'organitzen cursos de formació sobre temes d'actualitat rellevants i específics, així com jornades.

Cicle de conferències per a residents del Parc de Salut Mar:

Organitzades per la Comissió de Docència del Parc de Salut Mar. Freqüència, 1 cada 2 mesos aproximadament. Durada: de 14.30 a 15.30h. Lloc: Sala Marull, Hospital del Mar. Obligatòries per a tots els residents. Actualment en revisió.

Coordinació amb Tutor Docent:

Reunions de coordinació amb freqüència trimestral a acordar amb cada tutor docent

- **Joana Kyra.** Teléfono 685878503
- **Momo Astals.** Teléfono: 628 440 437
- **Teresa Legido.** Teléfono: 680 51 50 88
- **Natalia Valbuena.** Teléfono 610403945

Supervisió en altres centres i avaluació de les rotacions:

- × En totes les rotacions està previst un psicòleg clínic referent que supervisi la vostra tasca, tret que per raons de disponibilitat de plantilla puntualment aquest referent hagi de ser un psiquiatre.
- × Al final de cada rotació, al igual que a tots els residents del Hospital del Mar, se us demanarà que feu una valoració de la rotació, inclosos els referents de cada unitat. En aquesta mateixa convocatòria d'avaluació podreu avaluar al tutor docent de la vostra especialitat. Se us informarà des de la Comissió de Docència del moment en que pertoquei fer l'avaluació i la podreu realitzar via Intranet (a l'Annex teniu una còpia del full).
- × Al mateix temps, quan finalitzeu una rotació, s'enviarà al servei pel qual heu rotat un full d'avaluació, per tal que el/s tutor/s supervisor/s d'aquella unitat puguin valorar la vostra estada en el servei.
- × Les rotacions previstes i el temps d'estada en cada una d'elles les trobareu en els respectius itineraris A, B, C i D. A l'inici de la rotació es lliurarà una fotocòpia a cada un amb l'itinerari previst.

6. El pla de formació

El Pla de formació del Resident està estructurat i definit segons les indicacions de la “*Comisión Nacional de Especialidades*” del *Ministerio de Sanidad y Política Social*, que s'adjunta en l'annex. En aquest podreu consultar, tant els objectius generals de l'especialitat com els continguts específics de la formació.

6.1. Les rotacions

El **circuit de rotacions** és l'eix principal sobre el qual s'articula la formació especialitzada en tant que dona el suport i aporta el marc de referència per a un aprenentatge basat en la pràctica professional amb creixents nivells d'autonomia i responsabilitat en un procés tutoritzat. Les rotacions pels diferents dispositius assistencials tenen un marc definit que contribueix a que el perfil de l'especialista en psicologia clínica s'adeqüi als avenços científics, l'atenció a la salut en cada moment i la progressiva transformació de la xarxa assistencial.

Aquest itinerari està integrat pels diferents serveis i dispositius especialitzats de Salut Mental, d'altres especialitats, i d'atenció primària, que es vinculin al compliment del programa formatiu.

Al llarg de la residència, es proposen 6 possibles recorreguts formatius (**àrees de formació específica**), per tal que els residents puguin accedir a camps de desenvolupament teòric i tècnic específics de la psicologia clínica no inclosos en l'itinerari bàsic de la seva formació.

Les 6 àrees de formació específica que recomana el BOE (A-2009-10107) són:

- × Psico-oncologia
- × Neuropsicologia
- × Psicogeriatría
- × Cures Pal·liatives
- × Salut Sexual i Reproductiva
- × Trastorns de la Conducta Alimentària

La nostra Unitat Docent disposa en l'actualitat de 3 de les possibles rotacions establertes

- × Psico-oncologia

- × Neuropsicologia
- × Salut Sexual i Reproductiva

Tot i això, la relació de programes que el BOE proposa no pretén ser exhaustiva ni exclouent d'altres possibles als que el resident pugui accedir, tenint en compte les possibilitats formatives al seu abast (en la seva Unitat Docent). En tot cas, la realització d'un programa diferent dels que es proposen haurà de comptar amb l'aprovació del Tutor i de la Comissió de Docència. En el cas que es realitzi fora de la seva Unitat Docent serà considerada com a **rotació externa**.

A continuació s'exposen els quatre models d'itinerari de l'última promoció de PIRes:

- **Itinerari (A)**
- **Itinerari (B)**
- **Itinerari (C)**
- **Itinerari (D)**

ROTACIONS PIR (2025– 2029) TUTORA : TERESA LEGIDO

MODEL INTINERARI (A)

Any 2022												
R1												
Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre					
Hospitalització Aguts MAR REF: Teresa Legido						Addiccions (Mar/Fòrum) REF: Sílvia Madinez López						
Any 2023												
R2												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Addiccions (Mar/Fòrum) REF: Sílvia Madinez López	Rehabilitació (CAEM / C. Forum) REF: C. Macias/J. K. Valencia			Rehabilitació Neuropsi (CAEM) REF: Josep Devj			Atenció primària CAP La Mina			Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Sant Martí Nord) REF: Olívia García Cabrera		
Any 2024												
R3												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Sant Martí Nord) REF: Olívia García Cabrera									Interconsulta			
Any 2025												
R4												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Interconsulta				Àrees de FORMACIÓ ESPECÍFICA				ROTACIÓ LLIURE			INFANTIL	
Any 2026												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig								
INFANTIL (CSMIJ REF: S Battle) (H DIA REF: Anna Vilar)												

ROTACIONS PIR (2025– 2029) TUTORA : JOANA KYRA VALENCIA

MODEL INTINERARI (B)

Any 2022											
R1											
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
				Hospitalització Aguts CAEM REF: Irina Rodríguez				Rehabilitació (CAEM / C. Forum) REF: C. Macias/J. K. Valencia			
Any 2023											
R2											
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Rehabilitació (CAEM / C. Forum) REF: C. Macias/J. K. Valencia	Rehabilitació Neuropsi (CAEM) REF: Josep Devi		Atenció primària CAP La Mina					Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Sant Martí Sud) REF: Joana K Valencia			
Any 2024											
R3											
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Sant Martí Sud) REF: Joana K Valencia						INFANTL (CSMIJ REF: S Battle) (H DIA REF: Anna Villar)					
Any 2025											
R4											
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
ROTACIÓ LLIURE			Addiccions (Mar/Fòrum) REF: Silvia Martínez López			Interconsulta					
Any 2026											
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Interconsulta	Àrees de FORMACIÓ ESPECÍFICA										

Any 2022												
R1												
Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre					
Rehabilitació (CAEM / C. Forum) REF: C. Macias/J. K. Valencia						Rehabilitació Neuropsi (CAEM) REF: Josep Devi		Hospitalització Aguts CAEM REF: Irina Rodriguez				
Any 2023												
R2												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Hospitalització Aguts CAEM REF: Irina Rodriguez			Atenció primària CAP La Mina			Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Santa Coloma) REF: Natalia Valbuena						
Any 2024												
R3												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Santa Coloma) REF: Natalia Valbuena						INFANTL (CSMIJ REF: S Battle) (H DIA REF: Anna Vilàr)						
Any 2025												
R4												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Àrees de FORMACIÓ ESPECÍFICA				Interconsulta					ROTACIÓ LLIURE			
Any 2026												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig								
ROTACIÓ LLIURE		Addiccions (Mar/Fòrum) REF: Sílvia Martínez López										

Activar Wind
Ve a Configuraci

ROTACIONS PIR (2025– 2029) TUTORA : MOMO ASTALS

MODEL INTINERARI (D)

Any 2022					R1							
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
				Rehabilitació Neuropsi (CAEM) REF: Josep <u>Devi</u>			Rehabilitació (CAEM / C. <u>Forum</u>) REF: C. Macias/J. K. Valencia			Hospitalització Aguts REF: Teresa Legido		
Any 2023					R2							
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Hospitalització Aguts REF: Teresa Legido			Addiccions (Mar/ <u>Fòrum</u>) REF: Silvia Martínez López				Atenció primària CAP La Mina			Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Sant Martí Nord) REF: Olívia García Cabrera		
Any 2024					R3							
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
Salut Mental Comunitària / PSP (CSMA Sant Martí Nord) REF: Olívia García Cabrera										ROTACIÓ LLIURE		
Any 2025					R4							
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
ROTACIÓ LLIURE	<u>Interconsulta</u>				Àrees de FORMACIÓ ESPECÍFICA				INFANTIL			
Any 2026												
Gener	Febrer	Març	Abril	Maig								
INFANTL (CSMIJ REF: S Battle) (H DIA REF: Anna Vilar)												

Activar Windows
Ve a Configuración para

6.2. Objectius específics de les rotacions

A.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS DE CADA ROTACIÓ (hi consten els objectius dels diferents dispositius dels 4 itineraris)

SERVEI: UNITAT D'HOSPITALITZACIÓ PSIQUIATRIA
CENTRE: CENTRE FORUM/CAEMIL
PERÍODE ROTACIÓ: 4 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R1

CONEIXEMENTS:

- × Atenció hospitalària i ambulatoria dels episodis psicopatològics aguts
- × Coneixement de la psicopatologia
- × Exploració psicopatològica i diagnòstic
- × Instruments d'avaluació
- × Abordatge psicoterapèutic del trastorn mental agut
- × Estratègies per resoldre la situació de crisi del pacient
- × Rol del psicòleg en el treball amb l'equip interdisciplinari
- × Atenció familiar

HABILITATS:

- × Procediments en l'exploració psicomètrica i psicodiagnòstic
- × Tècniques d'intervenció psicoterapèutica individual, familiar i grupal amb pacients aguts en situació de crisi.
- × Redacció d'informes clínics i psicomètrics

SERVEI: TOXICOMANIES
CENTRE: CAS BARCELONETA / CAS FORUM
PERÍODE ROTACIÓ: 4 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R1

CONEIXEMENTS:

- × Diagnòstic i classificació dels trastorns per ús de substàncies
- × Diagnòstic dual en drogodependències
- × Instruments d'avaluació específics
- × Tècniques d'intervenció psicològica individual i grupal
- × Abordatge farmacològic de l'addició: teràpies substitutives
- × Xarxa i dispositius pel tractament de la problemàtica social associada

HABILITATS:

- × Diagnòstic dels trastorns per ús de substàncies i la patologia dual
- × Exploració psicomètrica.
- × Intervenció psicoterapèutica individual i grupal d'orientació cognitiu-conductual.
- × Elaboració d'informes que contemplin el diagnòstic, els trets de personalitat i orientin sobre el tractament a seguir.

SERVEI: PSIQUIATRIA – REHABILITACIÓ CAEM

CENTRE: CAEMIL/ CENTRE FORUM

PERÍODE ROTACIÓ: 6 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R1- R2

CONEIXEMENTS:

- × Conèixer l'anamnesi bàsica a realitzar davant la sospita de deteriorament cognitiu.
- × Conèixer l'exploració neuropsicològica del pacient amb deteriorament cognitiu i la seva utilitat en el diagnòstic, diagnòstic diferencial i control evolutiu.
- × Identificar, descriure i quantificar els dèficits cognitius i les alteracions conductuals que es deriven de les lesions i disfuncions cerebrals.
- × Identificar les necessitats de rehabilitació neuropsicològica dels pacients amb afectació cerebral.
- × Conèixer la dinàmica dels grups de formació i de suport emocional dels cuidadors de pacients amb demència.
- × Conèixer l'anamnesi bàsica a realitzar davant la sospita de deteriorament cognitiu.
- × Conèixer l'exploració neuropsicològica del pacient amb deteriorament cognitiu i la seva utilitat en el diagnòstic, diagnòstic diferencial i control evolutiu.
- × Identificar, descriure i quantificar els dèficits cognitius i les alteracions conductuals que es deriven de les lesions i disfuncions cerebrals.
- × Identificar les necessitats de rehabilitació neuropsicològica dels pacients amb afectació cerebral.
- × Conèixer la dinàmica dels grups de formació i de suport emocional dels cuidadors de pacients amb demència.

HABILITATS:

- × Recollida d'informació i confecció de la història clínica neuropsicològica, selecció de les proves i les tècniques de mesura adequades, l'administració i la seva interpretació.
- × Delimitació i quantificació de les funcions alterades i preservades i contribució al diagnòstic diferencial: demència versus deteriorament normal en l'envelliment o depressió.

- × Intervenció terapèutica amb l'objectiu d'optimitzar la recuperació de les funcions cognitives afectades així com facilitar estratègies que permetin compensar els dèficits. Avaluació i abordatge psicològic del cuidador principal del pacient amb demència i la seva utilitat per disminuir la sobrecàrrega emocional, augmentar els coneixements de la malaltia i millorar el maneig del pacient.
- × Maneig de les diferents modalitats d'estimulació cognitiva amb l'objectiu de mantenir l'autonomia del pacient el màxim de temps possible. Tallers de psicoestimulació, Programa psicoestimulatiu del Hospital del Dia.

SERVEI: ATENCIÓ PRIMÀRIA
CENTRE: CAP LA MINA
PERÍODE ROTACIÓ: 3 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R2

CONEIXEMENTS:

- × Conèixer els aspectes bàsics de l'organització, funcionament i gestió dels centres d'AP de salut
- × Participar en el funcionament dels equips d'AP
- × Conèixer els criteris de derivació al nivell especialitzat i als dispositius de salut mental
- × Conèixer i participar als espais de coordinació organitzats des d'AP
- × Adquirir coneixements sobre les psicopatologies més prevalents a AP i sobre el seu diagnòstic diferencial
- × Adquirir coneixements sobre els trastorns somàtics associats a la patologia mental
- × Valorar l'impacte de la malaltia física sobre l'estat mental i la qualitat de vida del pacient i la família
- × Adquirir coneixements sobre el seguiment dels trastorns mentals greus a la comunitat i els trastorns crònics des de l'AP.
- × Conèixer i participar en programes de promoció i prevenció de la salut

HABILITATS:

- × Participar en el funcionament dels equips multidisciplinaris d'atenció primària
- × Participació a les consultes del metge, infermeria, pediatria, treball social i conèixer les xarxes comunitàries de suport
- × Valoració de casos susceptibles de ser derivats als serveis de salut mental
- × Redacció d'informes clínics

- × Planificació, realització i seguiment de tractaments psicològics i psicoterapèutics individuals, de parella, de família i de grup de trastorns reactius i adaptatius i dels trastorns mentals i del comportament més prevalents a AP
- × Adquirir experiència en la realització de primeres visites de pacients derivats pels metges d'atenció primària, orientació terapèutica i gestió del cas

SERVEI: CENTRE DE SALUT MENTAL ADULTS – CSMA (+ PROGRAMA DE SUPORT A LA PRIMÀRIA)
CENTRE: SANT MARTÍ NORD / SANT MARTÍ SUD/ MARTI I JULIA
PERÍODE ROTACIÓ: 12 mesos **ANY DE RESIDÈNCIA: R2-R3**

CONEIXEMENTS:

- × Classificació diagnòstica DSM-IV-R i CIE-10
- × Exploració psicopatològica i aproximació als instruments d'avaluació
- × Detectar les diferències de l'abordatge dels trastorns mentals en la primària respecte la intervenció en la unitat d'aguts
- × Diagnòstic, valoració i protocol d'intervenció individual, familiar i/o grupal ajustat a la problemàtica del pacient. Aprendre a transformar les queixes en objectius d'intervenció
- × Diferenciar el patiment/malestar psicològic de la presència de trastorn mental evitant la iatrogènia.
- × Conèixer el protocol d'intervenció del trastorn mental sever (TMS) i el seu abordatge ambulatori.
- × Maneig dels models d'intervenció grupal psicoeducatius i terapèutics
- × Conèixer les funcions dels diferents professionals que integren el CSMA
- × Conèixer la xarxa assistencial del districte i facilitar l'ús adequat dels recursos socials comunitaris per part dels pacients.

HABILITATS:

- × Avaluar, planificar i aplicar el pla terapèutic segons el diagnòstic i la individualitat del pacient.
- × Maneig de les habilitats de l'entrevista: escolta activa, acompanyament i guia i promoció de narratives alternatives
- × Pràctica de les tècniques d'intervenció grupal
- × Elaboració d'informes clínics i de derivació que contemplin l'orientació diagnòstica i l'evolució del pacient segons el pla terapèutic dissenyat.
- × Treball en equip: coordinació i col·laboració amb altres professionals del centre així com els dispositius assistencials del districte.

SERVEI: PROGRAMA DE SUPORT A LA PRIMÀRIA (+CENTRE DE SALUT MENTAL ADULTS – CSMA)
CENTRE: ABS

PERÍODE ROTACIÓ: 12 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R2-R3

CONEIXEMENTS:

- × Conèixer els aspectes bàsiques de l'organització, funcionament i gestió dels Centres d'Atenció de Salut.
- × Conèixer els criteris d'interconsulta i derivació al nivell especialitzat i especialment als dispositius de Salut Mental. Interconsulta i derivació a altres recursos i professionals socials i sanitaris.
- × Adquirir coneixements sobre les psicopatologies més prevalents en Atenció Primària, i sobre el diagnòstic diferencial.
- × Adquirir coneixements sobre els trastorns somàtics associats a la patologia mental.
- × Adquirir coneixements sobre diferents tipus d'intervenció psicològica en l'àmbit d'Atenció Primària.

HABILITATS:

- × Participar en el funcionament dels equips multidisciplinars d'Atenció Primària.
- × Adquirir experiència en programació, organització i planificació de l'activitat assistencial de Psicologia Clínica en Atenció Primària
- × Participar en les coordinacions amb Atenció Primària col·laborant en la valoració conjunta i derivació de casos, així com en la formació dels professionals de Primària en temes relacionats amb la Psicologia Clínica.
- × Adquirir experiència en la realització de primeres visites de pacients derivats pels metges d'Atenció Primària, orientació terapèutica, i gestió del cas.
- × Conèixer i aplicar criteris d'indicació terapèutica en base a les Guies de Pràctica Clínica, el judici clínic personal, i els recursos disponibles en el territori.
- × Adquirir experiència en intervencions terapèutiques breus, i tècniques de consell i assessorament.
- × Portar a terme protocols i tècniques d'intervenció grupal en poblacions clíniques heterogènies.

SERVEI: INTERCONSULTA / PSICOLOGÍA DE LA SALUD

CENTRE:

PERÍODE ROTACIÓ: 6 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R3

CONOCIMIENTOS:

- × Adquisició de les actituds, habilitats i coneixements per a la pràctica d'interconsulta amb les diferents especialitats mèdiques
- × Adquisició d'habilitats i coneixements per al desenvolupament de programes d'enllaç

- × Adquisició de coneixements i desenvolupament d'actituds i habilitats per a l'avaluació de problemes psicològics que interfereixin o puguin interferir amb l'evolució i el tractament de diverses malalties mèdiques, tant en processos aguts com en els de llarga durada i en malalties cròniques
- × Dissenyar i aplicar intervencions psicològiques específiques per a pacients atesos en altres unitats hospitalàries i per a les seves famílies
- × Adquirir i desenvolupar actituds i habilitats específiques per al maneig de pacients amb trastorns mentals que requereixin hospitalització i/o tractament ambulatori per malalties mèdiques

HABILITATS:

- × Identificar i diagnosticar la morbiditat psicopatològica que interfereixi amb el curs i/o tractament de la patologia mèdica
- × Elaborar i aplicar programes i procediments de tractament, suport i consell psicològics, control del dolor, afrontament de l'estrès, automaneig i psicoeducatius a diferents nivells per a pacients ingressats per malalties mèdiques, atenent la gravetat, cronicitat i impacte dels tractaments
- × Elaborar i aplicar programes i procediments de tractament, suport i consell psicològics a les famílies en els processos de dol
- × Elaborar i aplicar programes de tractament a diferents nivells per a pacients amb trastorns mentals hospitalitzats per malalties mèdiques
- × Realitzar exploracions psicològiques, elaborar informes i aplicar programes de psicoprofilaxi a pacients que segueixen tractaments i/o intervencions mèdiques o quirúrgiques
- × Realitzar exploracions neuropsicològiques, elaborar informes i aplicar els programes d'orientació relacional, estimulació sensorial i cognitiva i rehabilitació neuropsicològica per a pacients amb malaltia neurològica, dany cerebral adquirit i/o deteriorament cognitiu
- × Disseny i execució de programes psicoeducatius per millorar la qualitat de vida relacionada amb la salut, l'adherència als tractaments mèdics, la percepció i valoració adequada de símptomes relacionats amb la malaltia, de pacients ingressats per malalties mèdiques

SERVEI: AREES FORMACIO ESPECIFICA

CENTRE: A ESCOLLIR

PERÍODE ROTACIÓ: 4 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R4

CONEIXEMENTS:

- × Pendent de definir quan s'esculli la rotació específica.

HABILITATS:

- × Pendent de definir quan s'esculli la rotació específica

SERVEI: ROTACIÓ LLIURE
CENTRE: A ESCOLLIR
PERÍODE ROTACIÓ: 3 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R4

CONEIXEMENTS:

- × Pendent de definir quan s'esculli la rotació específica.

HABILITATS:

- × Pendent de definir quan s'esculli la rotació específica

SERVEI: CENTRE SALUT MENTAL INFANTO-JUVENIL
CENTRE: CSMIJ Sant Martí – La Mina
PERÍODE ROTACIÓ: 4 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R4

CONEIXEMENTS:

- × Aprofundir en els coneixements de Psicologia Evolutiva.
- × Saber realitzar entrevistes clíniques en Psicopatologia Infantil
- × Reconèixer i diagnosticar les patologies més específiques de psiquiatria infantil: trastorn por dèficit d'atenció amb hiperactivitat, trastorns generalitzats del desenvolupament, trastorns de la conducta alimentaria, i d'altres trastorns (depressió, trastorns d'ansietat) en població menor de 18 anys.
- × Adquirir coneixements i habilitats envers els aspectes relacionats amb l'exploració, avaluació i el diagnòstic en la infància i adolescència.
- × Saber reconèixer i diagnosticar les patologies més específiques de psiquiatria general en el decurs de la infància o l'adolescència: esquizofrènia, trastorno bipolar, etc.
- × Criteris diagnòstics CIM 10 MIA (Classificació multiaxial per a la Infància i l'adolescència)
- × Aprenentatge en les tècniques d'avaluació psicomètrica pròpies d'aquestes etapes del desenvolupament i la realització dels informes corresponents.
- × Identificar i avaluar els perfils neuropsicològics associats als trastorns psicopatològics més prevalent en la infància i adolescència.
- × Coneixements bàsics dels tractaments farmacològics en Psiquiatria Infantil (protocol farmacològic)

- × Coneixements de les intervencions psicoterapèutiques pròpies de cadascuna de les patologies, amb les especificitats pròpies de l'etapa infantil i adolescent.
- × Intervenció Psicoeducativa i Psicoterapèutica en pares de pacients.
- × Conèixer els recursos que treballen de manera interdisciplinar en Psiquiatria Infantil: ensenyament, EAP, USEE, escoles EE, serveis socials, DGAIA, pediatria, CDIAP.

HABILITATS:

- × Realització anamnesi clínica en la infància
- × Exploració psicomètrica i diagnòstic infanto-juvenil
- × Realitzar devolucions diagnòstiques a pares i nens
- × Realitzar psicoeducació als pares
- × Realitzar psicoeducació als nens
- × Tractament psicoterapèutic individual i grupal
- × Protocol d'intervenció terapèutica en els trastorns d'alimentació
- × Elaboració d'informes que contemplin el diagnòstic, tractament terapèutic i derivació, si s'escau.
- × Contenció i suport a les famílies
- × Col·laboració en el disseny de plans terapèutics
- × Seguiment de pacients sota supervisió

PSIQUIATRIA –Infantil i Juvenil

CENTRE: HOSPITAL DE DIA INFANTOJUVENIL LITORAL MAR

PERÍODE ROTACIÓ: 2 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R4

CONEIXEMENTS:

- × Dominar la psicopatologia i aprendre el maneig d'instruments diagnòstics, avaluació psicològica i tècniques d'entrevista clínica en població juvenil.
- × Elaboració d'informes psicològics i clínics, històries clíniques, anàlisis i formulació de casos.
- × Planificació, realització de seguiment i intervencions psicològiques individuals i grupals.
- × Planificació, realització de seguiment i intervencions psicològiques familiars.
- × Adquirir habilitat per a oferir orientació i suport a les famílies.
- × Participació en l'elaboració del Pla Terapèutic Individualitzat (PTI).
- × Coordinació, suport i interconsulta amb serveis educatius, socials i judicials implicats en l'atenció a l'adolescència.

HABILITATS:

- × Avaluar, planificar i aplicar el pla terapèutic segons el diagnòstic i la individualitat del pacient
- × Maneig de les habilitats de l'entrevista.
- × Pràctica de les tècniques d'intervenció grupal
- × Elaboració d'informes clínics i de derivació que contemplin l'orientació diagnòstica i l'evolució del pacient segons el pla terapèutic dissenyat.
- × Treball en equip: coordinació i col·laboració amb altres professionals del centre així com els dispositius assistencials del districte.
- × Exploració psicomètrica i diagnòstic infanto-juvenil

6.3 L'Atenció Continuada

Al 2020 s'ha rebut l'aprovació des de l'INS per a poder implementar l'Atenció Continuada al nostre servei. L'activitat va començar a implementar-se a partir de març de 2020 i es va desenvolupar de manera més definitiva al setembre de 2022.

Activitats AC.

Actualment, les activitats assistencials que realitzareu com a PIR es repartiran en tres tasques diferenciades a l'àmbit comunitari:

- 1) implementació de protocols de tractament grupal
- 2) implementació de protocols de tractament individual breu (10-20 sessions)
- 3) teràpia online mitjançant el seguiment telefònic de pacients amb Trastorn Depressiu lleu/moderat: Programa *I FightDepression*.

La distribució de les agendes seria la següent:

Agendes quan **NO-Grup**:

○ 1 Primera	60m
○ 3 successives	135m
○ 1 iFD	60m
<i>Temps total</i>	<i>4h15m</i>

Agendes dia **Grup** (R2-R3):

○ Grup	150 m
○ 1 Primera	60m
○ 1 Successiva	45m
<i>Temps total</i>	<i>4h15m</i>

Equips de treball:

Per nivells de responsabilitat es fan parelles de residents fent coincidir R4 amb R1 i R3 amb R2. Els R1 i R4 treballarien com a bloc (per nivell de responsabilitat dels R1) i els R2 i R3 amb agendes individuals. Els/les residents estaran supervisats/des per l'adjunt del CSM i subsidiàriament pel coordinador. Els grups terapèutics es realitzaran en el període R2 i R3, de forma que durant el segon any de residència es farà l'aprenentatge i en el tercer es portarà el grup (de forma supervisada). Els grups es realitzaran al CSM.

<ul style="list-style-type: none"> • R_{1.A} - R_{4.D} • R_{1.D} - R_{4.A} 	Sant Martí Nord (1 agenda x bloc – 2 agendas)
<ul style="list-style-type: none"> • R_{1.C} - R_{4.B} • R_{1.B} - R_{4.C} 	Santa Coloma (1 agenda x bloc – 2 agendas)
<ul style="list-style-type: none"> • R_{2.A} - R_{3.A} • R_{2.D} - R_{3.D} 	Sant Martí Nord (1 agenda x R – 4 agendas)
<ul style="list-style-type: none"> • R_{2.C} - R_{3.C} • R_{2.B} - R_{3.B} 	Santa Coloma (1 agenda x R – 4 agendas)

*R any. itinerari

Mòduls d'Agendes (Dies i Residents)

CSMA Santa Coloma

Dilluns tarda			Dijous tarda		
Agenda 1	Agenda 2	Agenda 3	Agenda 4	Agenda 5	Agenda 6
R _{1.B} - R _{4.B}	R _{2.B} - R _{3.B} (en cas de grup)		R _{1.C} - R _{4.C}	R _{2.C} - R _{3.C} (en cas de grup)	
	R _{2.B}	R _{3.B}		R _{2.C}	R _{3.C}

CSMA Sant Martí Nord

Dilluns tarda					
Agenda 1	Agenda 2	Agenda 3	Agenda 4	Agenda 5	Agenda 6
R _{1.A} - R _{4.D}	R _{2.A} - R _{3.A} (en cas de grup)		R _{1.D} - R _{4.A}	R _{2.D} - R _{3.D} (en cas de grup)	
	R _{2.A}	R _{3.A}		R _{2.D}	R _{3.D}

Amb aquest repartiment els residents farien 4 tardes (1 per setmana) d'AC al mes.

A CSMA Sant Martí Nord s'obren les agendes en dilluns, perquè la segona tarda que el centre està obert és dimarts i posar agenda afectaria la tarda de docència dels PIR.

Objectius generals d'aprenentatge:

1. Adquirir coneixements sobre les psicopatologies més prevalents en atenció comunitària, i sobre el diagnòstic diferencial.
2. Adquirir coneixements sobre diferents tipus d'intervenció psicològica en l'àmbit de atenció comunitària.

3. Adquirir experiència en intervencions grupals terapèutiques.
4. Portar a terme protocols i tècniques d'intervenció grupal en poblacions clíniques heterogènies.
5. Adquirir coneixements sobre l'aplicació de tractaments *online* del Trastorn Depressiu lleu/moderat.

6.4. Criteris d'avaluació dels residents

L'avaluació dels especialistes en formació constitueix una eina imprescindible per tal de monitoritzar l'aprenentatge i alhora garantir l'assoliment dels coneixements i habilitats propis de cada especialitat. En l'àmbit dels centres del Hospital del Mar, des de 1998 es va optar per emprar els [models genèrics d'avaluació facilitats pel Ministerio de Sanidad y Consumo](#): les anomenades fitxa 1 (avaluació d'una rotació específica) i la fitxa 2 (avaluació anual). Quant a l'avaluació d'una rotació concreta, a la fitxa 1 hi ha uns ítems dins l'apartat de Coneixements i Habilitats i uns altres ítems dins l'apartat Actituds. En relació als coneixements i habilitats, cal avaluar específicament el nivell de coneixements teòrics assolits, el nivell d'habilitats adquirides, l'habilitat en l'enfocament diagnòstic, la capacitat per prendre decisions i la utilització racional de recursos.

Aquest document s'ha elaborat recollint en cada cas el que consta a la Guia de Formació d'Especialistes, adaptant-lo a la situació concreta de l'Hospital i del Servei, amb l'acord del director de l'INS i del tutor del resident i d'acord amb el director de l'INS i el tutor del Servei Receptor (aquell on fa la rotació el resident en el període avaluat). Quant l'apartat de la fitxa 1, dedicat a les actituds, s'especifica la motivació, la dedicació, la iniciativa, la puntualitat, el nivell de responsabilitat, les relacions amb el pacient i la família i les relacions amb l'equip de treball.

En relació a la fitxa 2 (avaluació anual), a més de ser un sumatori de l'avaluació continguda en les fitxes 1, cal fer esment de les activitats complementàries de tipus formatiu: sobretot les que tenen un major impacte positiu en la formació del resident com a especialista i valorant-ho també aquí en funció de l'any de l'especialitat.

6.5. Revisió de les qualificacions

D'acord amb el Real Decreto 1146/2006 de 6 d'octubre, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en Ciències de la Salut, els procediments de revisió de les qualificacions són:

- × **Revisió d'avaluació anual negativa.** Dins els 10 dies següents a la publicació de l'avaluació, el MIR podrà sol·licitar per escrit la revisió a la Comissió de Docència, que, prèvia citació de l'interessat, es reunirà dins dels quinze dies posteriors a la recepció de la sol·licitud.

En el cas que la Comissió acordi una avaluació positiva, es procedirà a la seva publicació en el termini de cinc dies des de la revisió. Si l'acord consistís a mantenir l'avaluació negativa, en el mateix termini la Comissió ho notificarà al resident, mitjançant resolució motivada i al gerent del centre per tal que es procedeixi a l'extinció de la relació laboral.

- × **Revisió d'avaluació final negativa.** En aquest cas l'interessat podrà sol·licitar la revisió a la *Comisión Nacional de la Especialidad* corresponent. Correspon al resident sol·licitar-ho per mitjà d'un escrit adreçat a la *Subdirección General de Ordenación Profesional del Ministerio de Sanidad y Consumo*, en el termini de 10 dies des que es publiqui l'avaluació definitiva. La *Comisión* fixarà la data de la prova dins els 30 dies posteriors a la recepció de la sol·licitud, i la qualificació es decidirà per majoria absoluta. Si es mantingués l'avaluació negativa, l'interessat tindrà dret a una prova extraordinària davant la *Comisión*, entre els 6 mesos com a mínim i un any com a màxim, a comptar des de la prova anterior. La *Comisión* notificarà a l'interessat la data amb un mes d'anticipació. La qualificació es decidirà també per majoria absoluta i serà definitiva.

- × **Revisió de la qualificació de l'avaluació final positiva.** Si l'interessat considera que la qualificació li és desfavorable, tindrà dret a realitzar una prova davant la *Comisión Nacional de la especialitat* corresponent, amb la finalitat de millorar la qualificació. El procediment serà idèntic al descrit en el cas de revisió d'avaluació final negativa, però la decisió de la *Comisión* serà en aquest cas definitiva, sense possibilitat de prova extraordinària.

7. Aspectes generals:

7.1. Horari

Jornada partida del 24 de setembre al 22 de juny:

- × Dilluns a dijous de 8h a 17h. L'horari pot varia segons el dispositiu per on estiguis rotant
- × Divendres de 8h a 15h.

Horari intensiu del 23 juny al 23 setembre:

- × Dilluns a dijous 8h a 15h.
- × Divendres de 8h a 14h.

7.2. Dies lliure disposició (LD)/vacances

- × 5 dies de LD a l'any
- × 3 dies de vacances al Nadal i 3 per Setmana Santa
- × 23 dies laborables de vacances a l'estiu

Trobareu més informació en el Conveni General del Hospital del Mar de Barcelona que rebreu al iniciar la residència

7.3. Institut de Salut Mental de l'Hospital del Mar

Secretària Psiquiatria: Sra. Maite Ruiz/Sra. Eva Luque

Despatxos i secretaria de l'Institut de Salut Mental a l'Hospital del Mar:

- ✓ **Telèfons:** 93 248 31 75/93 248 34 95
- ✓ **FAX:** 93 248 34 45
- ✓ **Adreça:** Passeig Marítim, 25-29. 08003. Barcelona

7.4. Centres Assistencials Dr. Emili Mira i López (CAEMIL)

Secretària Psiquiatria: Sra. Carmen España

Despatxos i secretaria ubicats a la planta baixa del pavelló Central

- ✓ **Telèfons:** 93 462 89 25
- ✓ **FAX:** 93 462 89 00
- ✓ **Adreça:** Prat de la Riba, 171 08921 Sta. Coloma de Gramenet. Barcelona

8. Bibliografia recomanada

8.1. Psiquiatria General

- × Ey, Henry y cols. Tratado de Psiquiatria. Masson. 2002.
- × Gelder, MG., López-Ibor, JJ., Andreasen, N. Tratado de Psiquiatria. Ed. Stm editores. 2003.
- × Kandel, E. Principios de Neurociencia Ed. Mc Graw Hill. 2001.
- × Hales RE., Yudofsky SC., Talbott JA. Tratado de psiquiatria clínica. 4ª Ed. Ed. Masson. 2004.
- × Kaplan HI., Sadock BJ. Sinopsis de psiquiatria. 8ª Ed. Ed. Panamericana. 2005.
- × Kaplan HI., Sadock BJ Tratado de psiquiatria –VI. 6ª Ed. Ed Inter-Médica. 1997.
- × Vallejo Ruiloba J. Introducción a la psicopatología y la psiquiatria. 6ª Ed. Masson. 2006.
- × Vallejo Ruiloba, J., Leal, C. Tratado de psiquiatria. Ars Medica. 2005.
- × Vallejo J. Introducción a la Psicopatología y Psiquiatria (5a ed). Masson, Barcelona 2002.
- × Soler-Insa PA y Gascón Barrachina J. Recomendaciones Terapéuticas Básicas en los Trastornos Mentales. 2005.
- × Fernández-Ballesteros R. Introducción a la evaluación psicológica (2 tomos). Pirámide, Madrid 1992.
- × Thrull T y Phares E. Psicología clínica. Thompson Learning, New York. 2003.

8.2. Bibliografia Específica

8.2.1. Relació metge pacient, entrevista clínica y tècniques d'entrevista

- × Mackinnon RA. Psiquiatria clínica aplicada. Ed. Interamericana. 1973.
- × Othmer. La entrevista clínica. DSM-IV. Ed. Masson. 1996.

8.2.2. Psicopatologia General i Clínica

- × Cabaleiro Goas, M. Temas psiquiátricos. Algunas cuestiones psicopatológicas. El Paz Monalvo. 1966.
- × Castilla del Pino, C. Introducción a la psiquiatria y a la psicopatología. Tomo I. 4ª Ed. Alianza. 1993.

- × Jaspers, K. Psicopatología General. Fondo de Cultura Económica. 1993.
- × Hamilton M. Psicopatología clínica de Fish. Ed. Interamericana. 1986.
- × Lopez Sánchez, JM., Higuera Aranda, Jiménez Linares. Compendio de psicopatología. Ed. Círculo de estudios psicopatológicos. 1980.
- × Psicopatología descriptiva: nuevas tendencias Editores R. Luque, L.M. Villagrán Madrid. Trotta, 2000.
- × Schafferter. Ch. Introducción a la Psicopatología general. Ed. Morata. 1979.
- × Schneider, K. Psicopatología clínica. Fundación Archivos de Neurobiología. 1997.

8.2.3. Psiquiatria clínica

8.2.3.1 Esquizofrènia i altres Psicosis

- × Schizophrenia. Hirsch, S & Weinberger, D (eds), Masschusetts-Oxford-Victoria, Blackwell, 2003.
- × La terapia cognitiva de la psicosis. Morrison et al., Herder. 2012.
- × Terapia cognitiva basada en la persona para la psicosis perturbadora. Paul Chadwick. Fund. Esquizofrenia. 2011
- × Tratamientos psicologicos para la psicosis. Eduardo Fonseca. Pirámide. 2019.
- × Terapia de aceptación y compromiso en psicosis: Aceptación y recuperación por niveles (ART). Juan Antonio Diaz Garrido. Pirámide. 2021.
- × Tratamiento de rehabilitacion neurocognitiva en la esquizofrenia. Rafael Penedés y Cristobal Gastó. Herder. 2015.
- × Solmi et al. Efficacy and acceptability of psychosocial interventions in schizophrenia: systematic overview and quality appraisal of the meta-analytic evidence. Molecular Psychiatry. 28, 354-368 (2023). Vol. 28, pages 354-368.

8.2.3.2 Trastorns de l'estat d'ànim

- × Castilla del Pino, C. Un estudio sobre la depresión. Península. 2002.

- × Glatzel, J. Depresiones endógenas. Doyma. 1995.
- × Goodwin and Jameson. Manic–depressive illness. OUP. 1990.
- × Vieta, E., et al. Trastornos bipolares: avances clínicos y terapéuticos. *Panamericana*. 2001.

8.2.3.3 Ansietat

- × Wells, A. (1997). Cognitive therapy of anxiety disorders. Wiley.
- × Craske, M. G. & Barlow, D.H. (2006). Mastery of your anxiety and panic: Therapist guide (4th ed.), New York, NY: Oxford University Press.
- × Barlow, D.H., & Craske, M. G. (2006). Mastery of your anxiety and panic: Client workbook (4th ed.), New York, NY: Oxford University Press.
- × Rapee, RM. (1998). Overcoming Shyness and Social Phobia: A Step-by-Step Guide (Clinical Application of Evidence-Based Psychotherapy), Jason Aronson.

8.2.3.4 Trastorns delirants

- × Berrios, GE, Fuentenebro de Diego, F. El delirio. Historia, clínica, metateoría. Trotta. 1996.
- × Castilla del Pino, C. El delirio, un error necesario. Nobel. 1998.
- × Ey, H. Estudio sobre los delirios. Triacastela. 1998.

8.2.3.5. Psiquiatria i medicina:

- × Cassem, NH. Cast. Psiquiatría de enlace en el H. general. Díaz de Santos. 1994.
- × Lishman, A. Organic Psychiatry. Blackwell. 1998.
- × Massachussets General Hospital Handbook of General Hospital Psychiatry. Mosby, 1997.

8.2.3.6 Patologia dual

- × Casas Brugué M., Collazos Sánchez F., Ramos-Quiroga JA., Roncero Alonso C. Psicofarmacología de las drogodependencias. Ed. Fundación Promedic. 2002.
- × Daley, DC, Zuckoff, A. Cómo mejorar el cumplimiento terapéutico en la patología dual y pacientes drogodependientes. Glosa. 2004.
- × Denison, SJ. Handbook of the dually diagnosed patient: psychiatric and substance use disorders. Lippincott Williams–Wilkins. 2003.

- × Fernández Miranda JJ., Gutiérrez Cienfuegos E., Marina González PA. Actuaciones clínicas en los trastornos adictivos. Ed. Aula Médica. 2002.
- × Fundación Española de Psiquiatría y Salud mental. Consenso de la SEP sobre Patología Dual. 2004.
- × Iraurgi Castillo I., González Saiz F. Instrumentos de evaluación en drogodependencias. Ed. Aula Médica. 2002.
- × Miller, W., Rollnick, S. La entrevista motivacional: preparar para el cambio de conductas adictivas. Paidós. 1999
- × Mueser KT, Noordsy DL, Drake RE, Fox L. Integrated treatment for dual disorders: A guide to effective practice. Guilford Press. 2003.
- × Roberts LJ., Shaner A, Eckman TA. Cómo superar las adicciones. Fundació Seny. 2001.
- × Rubio G., López-Muñoz F., Alamo C., Santo-Domingo J. Trastornos psiquiátricos y abuso de sustancias. Ed. Panamericana. 2002.
- × Rubio, G., Zarco, J. Paciente alcohólico y pacientes dependientes de otras drogas. Entheos. 2005.
- × SEP. Consenso de la SEP sobre diagnóstico y tratamiento del alcoholismo y otras adicciones. Octubre de 2003.
- × SET. Manual SET de alcoholismo. Ed. Panamericana. 2003.
- × SET. Tratado SET de los trastornos adictivos Madrid: Panamericana, 2006.

8.2.3.7 Psiquiatría infantil

- × Delval, J. El desarrollo humano. 6ª ed. Siglo XXI. 2004.
- × Graham, Ph. Child Psychiatry: a developmental approach. Oxford. 1986.
- × Tratado de psiquiatría de la infancia y la adolescencia Editores J.M. Wiener, Mk Ducan. Barcelona: Masson, 2006.

8.2.3.8 Psicofarmacología i altres teràpies biològiques

- × Azanza, JR. Guía práctica de farmacología del sistema nervioso central. Pfizer Neurociencias. 2004.

- × Bazire, S. Psychotropic drug directory 2003/4. Fivepin Publishing. 2003.
- × CAEM. Comissió de Farmacoterapèutica. Protocolos.
- × Rojo. Vallejo. Terapia electroconvulsiva. Masson. 1994.
- × Salazar, M., Peralta, C., Tratado de psicofarmacología. Panamericana. 2005.
- × Schatzberg, AF., Nemeroff, CH., The American Psychiatric Textbook of Psychopharmacology. 3rd Ed. Ed. American Psychiatric Publishing. 2004.
- × Stahl. Psicofarmacología esencial. Ed. Ariel. 2003.

8.2.3.9 Psicoteràpies

Dinàmica

- × Beitman, B. Psicoterapia: Programa de formación. Ed. Masson. 2000.
- × Coderch, J. Teoría y técnica de la psicoterapia psicoanalítica. Herder. 1990.
- × Haley, J. Aprender y enseñar terapia. Ed. Amorrortu. 1997.
- × Levenson, H. Desclée De Brouwer Guía práctica para una terapia de tiempo limitado. Bilbao. 1997.

Familiar

- × Bowen, M. De la familia al individuo. Ed. Paidós. 1991.
- × Minuchin, S. El arte de la terapia familiar. Ed. Paidós. 1998.
- × Selvini-Palazzoli, M. y otros. Los juegos psicóticos en la familia. Ed. Paidós. 1990.
- × Fogarty, T., Guerin, PH. Triangulos relacionales. Ed. Amorrortu. 2002.

Grupal

- × Kaplan, HI, Sadock, BJ Terapia de grupo. 3ª Ed. Edición. Panamericana. 1996.
- × Yalom, I. Teoría y práctica de la psicoterapia de grupo. FCE, 1975.

Interpersonal

- × Klerman et al. Interpersonal Therapy of Depression. Basic Books, 1984.
- × Yalom, I. Teoría y práctica de la psicoterapia de grupo. México, FCE, 1975.

Trastorns de Personalitat

- × Beck A. Terapia cognitiva de los trastornos de personalidad. 2ª ed. Ed. Paidós. 2005.
- × García Badaracco, J. Comunidad terapéutica psicoanalítica de estructura multifamiliar. Tecnipublicaciones. 1990.
- × Gunderson, J., Gabbard, G.O. Psicoterapia de los trastornos de la personalidad Barcelona. Ars Medica, 2002.
- × Gutiérrez Ponce de Leon, E. El modelo de siete factores de la personalidad de Cloninger. Rev Psiquiatría Fac Med Barna 1999; 26:18-27.
- × Kernberg, O. Trastornos graves de personalidad: estrategias psicoterapéuticas. Ed. El Manual Moderno. 1991.
- × Kernberg, O. Desórdenes fronterizos y narcisismo patológico. Ed. Paidós. 1990.
- × Linehan MM. Manual de tratamiento de los trastornos de personalidad límite. Ed. Paidós. 2003.
- × Millon, T. Trastornos de personalidad. Más allá del DSM IV. Masson. 1999.
- × Yeomans, FE, Clarkin, JF., Kernberg, OF. A Primer of Transference Focused Psychotherapy for the Borderline Patient. Ed. Jackson Aronson. 2002.

8.2.3.10 Hospital de Dia

- × Del Olmo F, Ibáñez V. Hospitalización parcial: conceptos y tendencias asistenciales actuales. Arch Neurobiol, 1998;61(1):9-29.
- × Guía de gestión del hospital de día psiquiátrico. Ministerio de Sanidad y Consumo 1999.

8.2.3.11 Rehabilitació Psicosocial

- × Aldaz, JA; Vázquez, C. Esquizofrenia: Fundamentos psicológicos y psiquiátricos de la Rehabilitación. Ed. S. XXI. 1996.
- × González Casas, JC., Rodríguez González, A. Rehabilitación psicosocial y apoyo comunitario de personas con enfermedad mental crónica: Programas Básicos de Intervención Comunidad de Madrid. 2002.

- × Liberman, RP. Entrenamiento en Habilidades sociales para vivir de forma independiente. Módulo de prevención de recaídas.
- × Liberman, RP. Entrenamiento en Habilidades sociales para vivir de forma independiente. Módulo de medicación y su control.
- × Liberman, RP. Rehabilitación integral del enfermo mental crónico. Ed. Martínez Roca. 1993.
- × PEPS. Programa de capacitación para pacientes esquizofrénicos. Sanofi-Synthelabo.
- × Prelapse. Mejorando la calidad de vida en Esquizofrenia.
- × Rebolledo, S., Lobato, Mª J. Psicoeducación de personas vulnerables a la esquizofrenia Fundació Camí Nou, 1998.
- × Roder, V. Terapia integrada de la esquizofrenia. Ed. Ariel. 1996.
- × Rodríguez, A. Rehabilitación Psicosocial de personas con Trastorno Mental Crónico. Ed. Pirámide. 1997.

8.2.3.12 Urgències

- × Kaplan. Manual de psiquiatría de urgencias. Ed. Panamericana. 1996.
- × Hillard JR. Manual of Clinical Emergency Psychiatry. APA. 1990.
- × Hyman SE. Manual de urgencias psiquiátricas. Ed. Salvat. 1990.

8.2.3.13 Classificació dels trastorns mentals

- × CIE-10. Trastornos mentales y del comportamiento: Criterios diagnósticos de Clasificación. Ed. Meditor. 1994.
- × CIE-11 <https://www.who.int/standards/classifications/classification-of-diseases>
- × DSM-V. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales. Ed. Masson. 2013.

8.2.3.14 Escales

- × Programa FAES. Cuestionarios y escalas de valoración en salud mental. Disponible en la biblioteca. [CD-Rom].
- × Bobes J., Portilla MPG, Bascaran. Banco de instrumentos básicos para la práctica de la psiquiatría clínica. 4^a ed. Ed. Ars Médica. 2006.

- × Esquizofrenia: BPRS, PANSS, SANS, SAPS, CDS, FBF-3.
- × Depresión: Hamilton, Beck.
- × Ansiedad: Hamilton.
- × Suicidio: SAD persons.
- × Demencia: Minimental state.
- × Bipolar: Escala de manía de Young.
- × TOC: Y-Bocks, Escala de Yale-Brown.
- × Funcionamiento psicosocial: EEAG.
- × Personalidad: TCI, M-Mule.
- × Psicopatología general : SCL-90.

8.2.3.15 Metodologia científica

- × Argimón, JM. Métodos de investigación clínica y epidemiológica. 4ª Elsevier. 2004.
- × Carrasco de la Peña, JL El método estadístico en la investigación médica. Ed. Ciencia 3. 1995.
- × CAEM Comissió d'Investigació. Pautes per realitzar un treball de recerca. 2008.
- × Estándares éticos y científicos en la investigación. Fundació Víctor Grífols i Lucas, 2000.
- × Psiquiatría legal (responsabilidad profesional, informes, autorización y orden judicial, consentimiento informado...) Carrasco, J. Manual de Psiquiatría legal y forense. Ed. La Ley-Actualidad. 2003.
- × Confidencialidad en la práctica psiquiátrica: guía breve. Ed. Asociación Española de Derecho Farmacéutico. 2002.
- × Sánchez, J. Consentimiento informado y psiquiatría. Guía práctica. Ed. MAFRE/1998.

8.2.3.16 Història de la Psiquiatria

- × Berrios, GE. A History of Mental Symptoms. Cambridge, CUP, 1996.
- × Berrios, GE, Porter, R. A History of Clinical Psychiatry. Athlone. 1995.
- × Dörner, K Ciudadanos y locos. Una historia social de la psiquiatría. Taurus. 1974.

- × Lantéri- Laura, G. Ensayo sobre los paradigmas en psiquiatría. Madrid, Triacastela. 2000.
- × López–Piñero, JM. Los orígenes históricos del concepto de neurosis. Madrid, Alianza, 1985.
- × Porter, Breve historia de la locura. Turner-FCE. 2003.

8.2.3.17 Diccionaris

- × Diccionari Oxford de la mente. Madrid, Alianza 1995.
- × Glatzel, J. Diccionario de psiquiatría. Barcelona, Herder.
- × Lapanche J. Pontalis JB. Diccionario de psicoanálisis. Labor 1981.

10.3. Revistes recomanades

- × ACTAS DE PSIQUIATRÍA
- × ADDICTION
- × AMERICAN JOURNAL OF PSYCHIATRY
- × ANNUAL REVIEW OF PSYCHOLOGY
- × ARCHIVES OF GENERAL PSYCHIATRY
- × BRITISH JOURNAL OF PSYCHIATRY
- × BIOLOGICAL PSYCHIATRY
- × DRUG AND ALCOHOL DEPENDENCE
- × EUROPEAN ADDICTION RESEARCH
- × PSYCHOSOMATICS
- × PSYCHOLOGICAL MEDICINE
- × BEHAVIOUR RESEARCH AND THERAPY
- × JOURNAL OF CONSULTING AND CLINICAL PSYCHOLOGY
- × JOURNAL OF PERSONALITY DISORDERS
- × CLINICAL PSYCHOLOGY REVIEW

10.4. Altra bibliografia recomanada

- × VALLEJO J. Introducción a la Psicopatología y Psiquiatría (5a ed). Masson, Barcelona 2002.
- × SOLER-INSA PA y GASCÓN BARRACHINA J. Recomendaciones Terapéuticas Básicas en los Trastornos Mentales. 2005.
- × FERNÁNDEZ-BALLESTEROS R. Introducción a la evaluación psicológica (2 tomos). Pirámide, Madrid 1992.
- × THRULL T y PHARES E. Psicología clínica. Thompson Learning, New York 2003.

10.5. Pàgines web d'interès

- × AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION <http://www.psych.org>
- × Asociación Española de Neuropsiquiatría <http://www.pulso.com/aen>
- × PSIQUIATRIA.COM <http://www.psiquiatria.com>
- × <http://www.sepsiquiatria.org/sepsiquiatria/index.html>
- × Sociedad Española de psiquiatría legal <http://www.psiquiatrialegal.org>
- × Metodología de la investigación <http://www.fisterra.com>

9. Annexes:

9.1. Informe d'avaluació de rotació

MINISTERIO
DE SANIDAD, CONSUMO
Y BIENESTAR SOCIAL

DIRECCIÓN GENERAL
DE ORDENACIÓN
PROFESIONAL

SUBDIRECCIÓN GENERAL
DE ORDENACIÓN
PROFESIONAL

INFORME DE EVALUACIÓN DE ROTACIÓN

(Instrucciones)

NOMBRE Y APELLIDOS:		DNI/PASAPORTE:	
CENTRO DOCENTE:			
TITULACIÓN:	Seleccionar	ESPECIALIDAD:	Seleccionar
AÑO RESIDENCIA:		Seleccionar	
TUTOR:			

ROTACIÓN

UNIDAD:	CENTRO:
COLABORADOR DOCENTE:	DURACIÓN:
Fecha inicio rotación:	Fecha fin Rotación:
OBJETIVOS DE LA ROTACIÓN	GRADO DE CUMPLIMIENTO
	Seleccionar
	Seleccionar
	Seleccionar
	Seleccionar
	Seleccionar
	Seleccionar
	Seleccionar

A.- CONOCIMIENTOS Y HABILIDADES	CALIFICACIÓN	NA
CONOCIMIENTOS ADQUIRIDOS		☐
RAZONAMIENTO/VALORACIÓN DEL PROBLEMA		☐
CAPACIDAD PARA TOMAR DECISIONES		☐
HABILIDADES ADQUIRIDAS		☐
USO RACIONAL DE RECURSOS		☐
SEGURIDAD DEL PACIENTE		☐
0, 0	MEDIA (A)	0,00

B.- ACTITUDES	CALIFICACIÓN	NA
MOTIVACIÓN		☐
PUNTUALIDAD/ASISTENCIA		☐
COMUNICACIÓN CON EL PACIENTE Y LA FAMILIA		☐
TRABAJO EN EQUIPO		☐
VALORES ÉTICOS Y PROFESIONALES		☐
0. 0	MEDIA (B)	0,00

CALIFICACIÓN GLOBAL DE LA ROTACIÓN (70%A + 30% B)	0,00
--	-------------

Observaciones/Áreas de mejora:

En _____, fecha:

EL COLABORADOR DOCENTE DE LA ROTACIÓN

Vº Bº. EL RESPONSABLE
DE LA UNIDAD DE ROTACIÓN

Fdo: _____

Fdo: _____

INSTRUCCIONES DEL INFORME DE EVALUACIÓN DE LA ROTACIÓN^{1,2}

En la evaluación de estas competencias se tendrá en cuenta los resultados de las pruebas objetivas aplicadas, que se adjuntarán a este informe (exámenes escritos, audit, observación estructurada, 360º, portafolio)³.

Una evaluación negativa de los ítems del apartado A del Informe de evaluación de rotación, conllevará necesariamente una propuesta de evaluación negativa por insuficiente aprendizaje (recuperable o no). La evaluación negativa de los ítems del apartado B del Informe de evaluación de rotación puede recuperarse en las rotaciones consecutivas del año de formación que corresponda o pueden dar lugar a una propuesta de evaluación negativa (recuperable o no).

CONOCIMIENTOS ADQUIRIDOS Demuestra que ha integrado los conceptos teóricos necesarios para el cumplimiento de los objetivos en virtud de un estudio y comprensión previo. Ejemplo, para las especialidades médicas: conocimientos de la anatomía, fisiología, historia natural de una enfermedad /proceso o de los principios y los mecanismos de acción de un tratamiento
RAZONAMIENTO/VALORACIÓN DEL PROBLEMA Integra la información disponible para alcanzar una valoración del problema de salud o de la situación asistencial. Ejemplo, para las especialidades médicas: Información de la situación clínica, obtenida a través de la anamnesis, exploración y pruebas complementarias, para un correcto diagnóstico diferencial o para la resolución de un problema o situación clínica.
CAPACIDAD PARA TOMAR DECISIONES Selecciona un plan de actuación, plan de cuidados o tratamiento adecuado, en base a su conocimiento y comprensión del problema, el análisis del contexto en el que se produce y la valoración de las diferentes alternativas disponibles y sus consecuencias. Maneja con prudencia la incertidumbre inherente a la práctica clínica, conoce sus limitaciones y pide ayuda cuando la situación lo requiere.
HABILIDADES ADQUIRIDAS Demuestra destreza en la realización de procedimientos diagnósticos y terapéuticos para su año de formación.
USO RACIONAL DE RECURSOS Realiza un uso adecuado de los medicamentos y productos sanitarios, así como de las pruebas diagnósticas y terapéuticas.
SEGURIDAD DEL PACIENTE Contribuye a garantizar la seguridad del paciente y aplica las guías de práctica clínica.
MOTIVACIÓN Demuestra interés por su trabajo y por alcanzar los objetivos formativos. Se implica en la actividad del servicio/unidad. Es proactivo en la búsqueda de información y estudio de un problema y reflexiona sobre su práctica profesional modificando su comportamiento en consecuencia (autoaprendizaje).
PUNTUALIDAD/ASISTENCIA Es puntual y cumple con la jornada laboral. No hay faltas de asistencia sin justificar.
COMUNICACIÓN CON EL PACIENTE Y LA FAMILIA Demuestra habilidades de relación interpersonales y de comunicación necesarias para un eficaz intercambio de información, oral o escrita, para la toma de decisiones compartidas con los pacientes, sus familiares o representantes legales, relativa a cualquier aspecto del proceso asistencial.
TRABAJO EN EQUIPO Se integra en las actividades del Servicio/Unidad y participa con el resto de profesionales en la resolución de problemas y toma de decisiones.
VALORES ÉTICOS Y PROFESIONALES Tiene como principal objetivo el cuidado y bienestar del paciente. Respeto los valores y derechos de los pacientes, así como su autonomía en la toma de decisiones. Respeto la confidencialidad y el secreto profesional. Identifica los problemas/conflictos éticos y propone soluciones razonadas. Pide ayuda en situaciones complejas o relevantes. Cumple el Reglamento de la Institución Sanitaria.

ESCALA DE CALIFICACIÓN

Cuantitativa (1-10)	Cualitativa
1-2	Muy insuficiente. Lejos de alcanzar los objetivos de la rotación. Deben proponerse áreas de mejora en el apartado correspondiente.
3-4	Insuficiente. No alcanza todos los objetivos de la rotación pero se acerca. Deben proponerse áreas de mejora en el apartado correspondiente.
5	Suficiente. Alcanza los objetivos de la rotación.
6-7	Bueno. Alcanza los objetivos de la rotación, demostrando un nivel superior en algunos de ellos.
8-9	Muy bueno. Domina todos los objetivos de la rotación.
10	Excelente. Muy alto nivel de desempeño, respecto a los objetivos de la rotación. Sólo alcanzan esta calificación un número limitado de residentes. Se valorará de acuerdo con la experiencia del colaborador docente con los resultados de la promoción o con otras promociones anteriores de residentes, calificados como muy bueno.
NA	No se aplica de acuerdo con los objetivos planteados.

¹ Se calificará como rotación la formación teórico-práctica establecida en el POE de las especialidades de E. del Trabajo, E. Obstétrico-Ginecológica (Matronas), M. Trabajo, M. Preventiva y Salud Pública. En el resto de las especialidades, los cursos y talleres se valorarán en el apartado B de Actividades complementarias, en el Informe de Evaluación Anual del Tutor.

² La Comisión de Docencia puede determinar si la actividad en las Guardias se evalúa como parte de una rotación o se valora como una rotación específica. En este último caso, deberá incluirse un informe de rotación de las Guardias.

³ Los resultados de las pruebas objetivas de evaluación se incluirán en el expediente del residente y serán custodiadas por la Comisión de Docencia del Centro.

9.2. Informe avaluació tutor anual

MINISTERIO DE SANIDAD

SECRETARÍA DE ESTADO DE SANIDAD
DIRECCIÓN GENERAL DE ORDENACIÓN PROFESIONAL
SUBDIRECCIÓN GENERAL DE FORMACIÓN Y ORDENACIÓN PROFESIONAL

INFORME DE EVALUACIÓN ANUAL DEL TUTOR

[\(Lea las instrucciones\)](#)

NOMBRE Y APELLIDOS:		DNI/PASAPORTE:		
CENTRO DOCENTE:				
TITULACIÓN:	Seleccionar	ESPECIALIDAD:	Seleccionar	AÑO RESIDENCIA:
TUTOR:				

VACACIONES REGLAMENTARIAS:
PERIODOS DE SUSPENSIÓN DEL CONTRATO:

A. ROTACIONES (incluidas rotaciones externas autorizadas por la Comunidad Autónoma):

CONTENIDO	UNIDAD	CENTRO	DURACIÓN (1)	CALIFICACIÓN DE LA ROTACIÓN	PONDERACIÓN
CALIFICACIÓN TOTAL DE LAS ROTACIONES					0,00

B. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS:

TIPO	NIVEL	DENOMINACIÓN/REFERENCIA	DURACIÓN (2)	CALIFICACIÓN (0,01 a 0,3)
CALIFICACIÓN TOTAL DE LAS ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS				0,00

C. CALIFICACIÓN ANUAL DEL TUTOR

COMENTARIOS:	
CALIFICACIÓN CUANTITATIVA DEL TUTOR (3)	0,00
CALIFICACIÓN GLOBAL ANUAL DEL RESIDENTE $[(A \times 65) + (C \times 25)] / 90 + B$ (máx. 1 punto)	0,00
Fecha y firma del TUTOR	

